

¹⁰ En l'apartat dedicat a la recepció del pensament gramscian (pp.382-383) caldria haver tingut en compte l'extraordinari de *Nous Horitzons* (1967), exemple demostratiu d'una tradició intel·lectual-política als Països Catalans als anys seixanta.

¹¹ Fenomen observat a *Ictineu* (vegeu les veus «sociolingüística» i «sociologia» i «substitució lingüística», pp. 440-455 i 458-460. D'altra banda, l'enquadrament temporal ha fet que, per exemple, hom no inclogui les anàlisis del nucli ampli d'intel·lectuals nacionals d'esquerres concentrats a l'entorn de la revista *Treball*.

La meva traducció d'*Errata* de George Steiner

Albert Mestres

Publiquem tot seguit la nota de rèplica enviada per Albert Mestres a propòsit de la ressenya de la seva traducció del llibre de G. Steiner Errata apareguda a L'Espill núm. 4.

Seria pedant i va pretendre que a la meua traducció d'*Errata*, com en tota traducció, no hi ha errors (jo mateix en tinc localitzat almenys un que penso esmenar a la segona edició, si n'hi ha). D'altra banda, he de dir d'entrada que aquesta traducció, a causa de la seva estratigrafia lingüística, és la més difícil que he fet mai.

Per més que es disfressin de tota la parafernàlia teòrica que vulguin, de teories sobre la traducció només n'hi ha dues, i més antigues que l'anar a peu. Segons una, el traductor s'ha de sotmetre al text original i intentar passar-lo a una altra llengua amb la màxima fidelitat. Segons l'altra, el traductor és l'amo del text i té dret a traslladar-lo amb tota llibertat, sent fidel no a l'autor original, sinó a la tradició cultural que representa. Així, per limitar-nos només a la literatura (i ara cito més o menys el mateix Steiner), es troben des de les traduccions paraula per paraula, per exemple aquelles versions interlineals de Ciceró que publicava la casa Bosch de Barcelona, fins a l'adaptació de qui desconeix la llengua d'origen, com a *Cathay* d'Ezra Pound.

Però en realitat el que fa el traductor, sigui quina sigui la seva opció, és molt més que això, és incorporar una nova obra a la pròpia cultura en la clau d'aquesta mateixa cultura. En aquest moviment «lo-quaç» (Steiner) es perd una gran part dels elements que configuren i articulen la cultura d'origen, el que fa possible que aquella cultura tingui una visió pròpia del món. El traductor d'altra banda hi introdueix els codis funcionals en la seva, a més de la seva experiència com a individu en el context d'aquesta cultura. Podem dir doncs que, vulgui o no vulgui, fa que una història personal i col·lectiva passi a formar part d'aquesta obra.

No fa gaire, Peter Bush, traductor de Juan Goytisolo a l'anglès i director del British Center for Literary Translation, m'explicava que en un recent homenatge a aquest escriptor a Montpeller descrivia la seva experiència a una colla d'«especialistes» goytisolians. Alguns es van aixecar i

van dir: «Però, escolti, això no ho ha escrit Goytisolo.» Ell va contestar: «És clar que no, el traductor sóc jo, sóc jo qui ho ha escrit.» Jo no tinc una postura prèvia al moment d'encarar-me amb una traducció. És el mateix text original el que em «provoca» un plantejament i em «marca» el grau de fidelitat o llibertat que m'exigeix. En el cas d'*Errata* la densitat i la complexitat lingüística del text anglès, on afloren construccions franceses i alemanys i que recorre sovint a l'aglutinació lèxica, un recurs germànic que l'anglès tolera però no propicia en el mateix grau, em van portar a una traducció «transparent», és a dir, una traducció on es trasllússin les

diferents capes lingüístiques sota una fina capa de català. Naturalment és una opció tan discutible com qualsevol altra, ja que provoca una certa extravagància lingüística que ja es troba a l'original i pot semblar massa esclava de l'anglès.

Aquesta traducció meva, doncs, no és més que una proposta personal d'una altra proposta personal (la de Steiner), alhora que qualsevol crítica que rebi, bona o dolenta, no deixarà de ser, fora dels errors palmaris de distracció o ignorància, una valoració personal, sotmesa a les contingències del temps i l'espai, com estan sempre els judicis de valor (a vegades també amb les seves distraccions i ignoràncies).□

L'ESPILL

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms _____

Adreça _____ Població _____ Codi postal _____

Telèfon _____ e-mail _____

Em subscric a la revista *L'Espill* per 3 números (1 any) a partir del número, _____
raó per la qual:

OPCIÓ A: Us tramet un xec per valor de 4.000 ptes.* a nom de:
Universitat de València. Revista *L'Espill*.

OPCIÓ B: Us adjunte fotocòpia de l'ingrés de 4.000 ptes.*, a nom
de la revista *L'Espill*, en el compte corrent de la Universitat de València
(Bancaixa, Urbana Sorolla de València: 2077-0063-51-3101204651).

* Preu a Europa: 4.500 ptes. Resta del món: 5.000 ptes.

Data _____

Signatura